

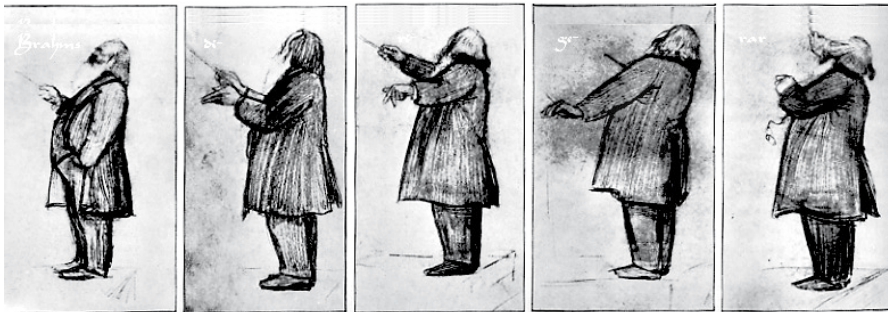
MALMÖ KONSERTHUS
ONSDAG 27 JANUARI 2010 KL 18.00

BRAHMS/EFTER JOBBET

MALMÖ SYMFONIORKESTER
VASSILY SINAIKY dirigent
Håkan Rudner, konsertmästare

JOHANNES BRAHMS (1833-1897)

Symfoni nr 4 e-moll op 98 / 40 min

*Allegro non troppo**Andante moderato**Allegro giocoso**Allegro energico e passionato*

mollkaraktär genom hela finalen och även slutar på ett mollackord. Detta var och är en sällsynthet. Ett annat skäl kan ha varit Brahms formval, han griper tillbaka på den gamla barocka passacagliaformen med en serie variationer över en basmelodi eller ackordföljd. Brahms skrapar dessutom ner formen till de avnagda benknotorna: hans tema består av en enkel ackordföljd med en överstämma som i stort sett enbart består av en stigande skala och basstämma som bryter ett a-mollackord ner till en slingerrörelse kring tonen E. Alltihop är klart på åtta takter. Temat är med andra ord minst sagt kargt. Efter en presentation i trä- och bleckblås följer 30 variationer och en coda - så många enheter att man skulle

kunna tro att det blir fladdrigt ombytligt. Brahms knyter emellertid samman variationerna i större sektioner. Grupperingarna till större enheter sker med hjälp av rytm eller spelsätt (pizzicato, tremolo etc). I flera fall är grupperingen tvetydig - den första variationen i en grupp kan lika gärna sättas som sista i den föregående gruppen. Detta pekar också på det faktum att grupperna kan sammanföras i ännu större enheter. Dessutom existerar det flera paralleller eller, om man så vill, symmetrier mellan avlägsna satser. Det som kan framstå som en enkel och sönderhackad form visar sig alltså vara en av Brahms mest komplexa och eleganta skapelser.

© Tore Eriksson

Boka biljetter till årets Nallekonserter

Ännu en kull har vuxit upp i Malmö Konserthus och en ny generation barn har chansen att möta den stora musiken genom Nalle och hans 100 musikaliska kompisar i Malmö SymfoniOrkester ledda av dirigent P-O Johansson. Ta med gosedyren och kom!

**Biljettkassan 040-34 35 00/
Köp direkt på mso.se**

Kvällens blommor kommer från

VASSILY SINAISKY dirigent

Foto: Wolfgang Gerlach

MSOs chefsdirigent Vassily Sinaisky är en rutinerad musiker med diger meritlista. Tiden efter Musikonservatoriet i Leningrad var han assistent till den legendariske dirigenten Kirill Kondrasjin hos Moskva-filharmonikerna. Sinaisky vann guldmedaljen i den prestigefyllda Karajantävlingen 1973 och engageras sedan dess av orkestrar över hela världen, bl a har han dirigerat Los Angeles Philharmonic, BBC Symphony Orchestra, Concertgebouw-orkesteren i Amsterdam, Pittsburgh Symphony Orchestra och Finska Radions Symfoniorkester. Konserter och skivinspelningar kritikerrosas. Åren 1991-1996 var Sinaisky chefsdirigent och konstnärligt ansvarig för Moskva-filharmonikerna. Därefter erhöll han samma position hos Ryska statens symfoniorkester, som han lämnade 2002. Sinaisky har arbetat mycket med opera och varit förste gästdirigent vid Bolsjoj i Moskva. Han har haft framgångar vid Komische Oper i Berlin och English National Opera i London.

Numerera har Vassily Sinaisky sin bas i Amsterdam, där han bor ett stenkast från Concertgebouw. Staden är ett musikaliskt centrum och det är nära till allt. Inte minst till Manchester i England och uppdraget som förste gästdirigent sedan 1996 för BBC Philharmonic Orchestra och till Malmö förstås. Från och med hösten 2009 är Sinaisky dessutom "permanent dirigent" (delat chefsdirigentskap på fem dirigenter) vid Bolsjoj.

Med BBC-orkesteren i Manchester har Sinaisky gjort ett antal skivinspelningar på Chandos, främst med rysk musik av bl a Balakirev, Sjttjedrin, Glinka och Sjostakovitj. Sommaren 2007 började han och MSO inspelningen av Franz Schmidts fyra symfonier för skivmärket Naxos. Schmidts Symfoni nr 1 kom ut i mars 2009 och har hyllats både i Sverige och internationellt. Symfoni nr 2 släpptes i september samma år och lyftes nyligen fram i brittiska musiktidningen Gramophone som en "lysande inspelning".

JOHANNES BRAHMS

Symfoni nr 4

Brahms skrev sina symfonier parvis i rask takt: Symfoni 1 och 2 1876-1877, 3 och 4 1883-1885. De första tre gjorde stor succé redan vid uruppförandena. Värdet hos den fjärde var till och med Brahms tveksam över inledningsvis. Han skyllde på klimatet i Müzzuschlag, där han komponerade symfonin: "inte ens körsbären blir söta här". Den viktigaste kritiken, för Brahms, av ett nytt verk kom från den trängre vänkretsen. Eftersom han själv tvekade blev behovet av ett omdöme om den fjärde symfonin så stort att Brahms skrev ett arrangemang för två pianon och uruppförde verket i denna form tillsammans med pianisten Ignaz Brüll för en utvald skara vänner. Mottagandet var inte hjärtligt. Kritikern och brahmshyllaren Eduard Hanslick suckade djupt efter första satsen och utbrast: "Under hela satsen hade jag en känsla som om jag hade blivit genomprylad av två gräsligt spirituella personer". Brahms gode vän kritikern Max Kalbeck blev snarast bedrövat

besviken och vände sig efter en sömlös natt till Brahms och bönföll honom att kasta de opassande midsatserna med deras delvis banala innehåll och publicera den sista satsen som ett självständigt variationsverk. Brahms rådgivare i violintekniska frågor och nära vän Joseph Joachim blev också förbryllad och besviken. Han föreslog att första satsen borde inledas med två takter ligande ackord. Så småningom, efter att de hört orkesterversionen, ångrade sig hela vänskaran och höll fyran för ett av Brahms främsta verk.

Det är givetvis lätt att i våra efterkloka dagar avfärda dessa reaktioner som omdömes- och insiktslösa. Om man istället tar reaktionerna på allvar utgör de faktiskt en nyckel till verket. Joachims idé om två inledningstakter pekar på en viktig sak: symfonin börjar abrupt som om man öppnade en dörr in till en orkester som redan spelat flera takter. Hanslicks reaktion pekar på den våldsamma karaktären hos första satsen. Man kastas in i ett bitvis skrämmande våldspräglat förlopp. Symfonin kallas ibland den tragiska, men kunde lika gärna ha kallats för den frätande eller den kärva. Kalbecks kritik av mellansatserna som delvis banala drar en förutspående parallell till Mahler, dvs våld och banalitet i en påträngande smälta.

Kalbeck var tämligen ensam om att uppskatta sista satsen redan vid pianouruppförandet. De övriga ansåg inte att det var en hållbar symfonifinal. En stor del av den kritiska inställningen beror förmodligen på att symfonin behåller sin

